

10 סעיפי פנים

פריה כלכלית משלו, שתגביר את כוחו ב- מדינה. מאחר שכל הקשור לתע"ש מהווה "סוד", ואינו נתון לביקורת ציבורית, היה לו קל להרחיב אימפריה זו, ללא שיקולים של ריחניות כלכלית.

איחלת זו חייבת להיפסק, הוכח מזמן, במדינות רבות, כי התעשייה האזרחית (הפרטית, הקואופרטיבית והציבורית) יעילה ומוכשרת יותר מאשר תעשייה הכפופה כ"ל להמנגנון בטחוני. בהעדר ביקורת של ממש בישראל, אין כל אפשרות לתרוץ דין על יעילות התע"ש שלנו — אך יש להניח כי הלקח הישראלי אינו שונה מן הלקח בכל שאר הארצות.

אולי אין צורך להגיע אל קיצוניות ה"שיטה האמריקאית, המוסרת לידיים פרטיות גם ייצור כלי-נשק סודיים ביותר. אך בחדאי יש לקבוע בארץ כלל: כל דבר שאינו נוגע במישרין לייצור צבאי, ושאפשר לייצרו ב"יתר יעילות במשק הכללי, יש להוציאו מ"ידי תע"ש. חוץ מהגיונו העקום של פוליטיקאי צמא-שררה, אינה הגיון יכול להצדיק את ייצורם של מזונגי-אחיר במיסגרת "בט-חנית".

★ ★ ★

סעיף שישי: הוצאת כל התפיס קידים, שאינם נוגעים במישרין לענייני בטחון, מתחום משרד הבטחון. למשל: הפיתוח האטומי לצורכי שלום.

צירוף פעולה זו למיסגרת זאת — מויק למדינה ביחסיה הבינלאומיים, ומעורר מ"טבע הדברים חששות וחשדות. הוא מויק גם מבחינה עניינית גרידא, כי איש-בטחון אינו בוס אידיאלי לעבודה מדעית, אפילו יש לעבודה זו תוצאות העשויות, ברבות הימים, להשפיע על עניינים בטחוניים. מקומו של מחקר זה במשרד הפיתוח, או במיניסטרוני נפרד. אם מר שמעון פרס כה דבק ב"שטח זה, עד כי אינו יכול להיפ"רד ממנו — מוטב שיעזוב את משרד-הבטחון, ויהפוך שרהפר תוח.

★ ★ ★

סעיף שביעי: פירסום שמו של הממונה על שרותי-הבטחון, וחקיקת חוק המגדיר כבידור את חובותיהם וסמכויותיהם של כל שרותי-הבטחון במדינה.

העלינו כולו, ונישמר בסוד רק בישראל. שרותי-הבטחון היו עדיין שרונים במחתרת ועצם קיומם הוכחש — יאנו חזון על תבי"ע זו עתה, כאשר שמו של הממונה פורסם בעולם כולו, ונישמר בסוד רק בישראל. הממונה על שרותי-הבטחון חייב להיות אדם המוכר לציבור, הנח"נה מאמון הציבור. כי בידיו מצ"י נבר כוח אדיר וסודי, שאינו יכול להיות כפוף לביקורת רגילה.

זיהוי הממונה יהיה ערובת-מה להבראת המצב הקיים. ערובה שניה תהיה כלולה בחוק להסדרת סמכויות השרותים, בדומה לחוקים הקובעים את סמכויות המישרה ושרות בתי-הסדר. אם ייקבעו נוהלים ח"ר קיים ברורים (במידה שהובר תואם את צורכי העבודה של השרותים), תהיה לבתי המשפט האפשרות להתערב ולפקח, נוסף על הביקורת של המועצה הלאומית לבטחון המדינה וועדת-הבטחון של הכנסת.

★ ★ ★

סעיף שמיני: יצירת שיטה של פיקוח דמוקרטי על פעולות הצנזורה ומתן אפשרות לערער על החלטותיה.

לרוע המזל, עדיין אין אפשרות לבטל בארץ את הצנזורה הבטחונית המובהקת. (המשך בעמוד 8)

בכל מישר דמוקרטי יש תיחום ברור בין סמכויות הקצינים לבין סמכויות ה"פקידות האזרחית. דחקא במישרים דיקט"טוריים מיטשטש תיחום זה — כפי שקרה בגרמניה הנאצית, וכנראה גם כברית-המור עצות.

הרמטכ"ל אינו יכול להיות סגן של סגן-שר. הוא צריך להיות דמות חינוכית, בעלת אבטוריסה אישית ומיקצועית גבוהה, החופ"שי לנהל את ענייניו המיקצועיים של ה"צבא ללא התערבות — כפוף לביקורת האזרחית ובהתאם להוראות השר.

רים, את אנשי-המקצוע הבטחוניים של המפלגות, וכן שורה של אישים בלתי-תלויים, הנהנים מ"אמון ציבורי כללי. הם ימונו עלי ידי הנשיא, לפי המלצת הכנסת.

בפני מועצה זו יש להביא, לדין מוקדם: את תקציב הבטחון, את כל החלטות ה"עקרוניות בענייני מדיניות בטחונית ורכש, מינוי הקצינים מדרגת אלוף-מישנה ומעלה. הדבר לא יביא להשתלטות המפלגות על ה"ל — אלא להיפך, לשיחרור ה"ל מ"ראשה-המשלה ושרי-הבטחון קיבל מנדאט ברור — מידי ותיקי מפא"י שהעלוהו ל"שלטון, מידי מפלגות הקואליציה שהצביעו בעדו, מידי מפלגות האופוזיציה שנמנעו מלהתקייפו, מידי הציבור שנתן לו אשראי ניכר של רצון-טוב — לבצע את המשימה האחת:

לשחרר את המדינה מן הגידול הממאיר של הבטחוניזם.

★ ★ ★

בטחוניזם מתבטא בשורה של גיי לויים ותופעות, אשר לכולם יש מכנה משותף וברור:

ניצול הנאמנות הלאומית לבטי חון המדינה למען אינטרסים בתי-תיים ואישיים. בין השאר:

- יצירת הצירוף המאכזבי של "ענייני חוץ ובטחון" — לשם שיעבוד ענייני-החוץ לענייני-הבטחון, והכנעת אנשי-החוץ לאנשי הבטחון.
- ט פוח הפיקציה בשמה "מערכת ה"בטחון" — לשם רתימת צה"ל למרכבה של מנגנון אזרחי מנופה, שאפתי ושתלסני.
- זיהוי בטחון המדינה עם כת קטנה של פוליטיקאים, המבקשים לרכב על סוס זה אל השלטון במדינה.
- ניצולם של כלים בטחוניים מובהקים — כגון שרותי-הבטחון, הצנזורה, תקציבי הבטחון, קרנות סודיות, וכו' — לקידום ה"אינטרסים של כת זו.

אין אפשרות לחולל ברגע זה מהפכה. אולם יש ויש אפשרות לחולל רפורמה מעשית ועניינית. אנסה להלן להתחנת קווים לתוכנית פשו"טה ומעשית:

★ ★ ★

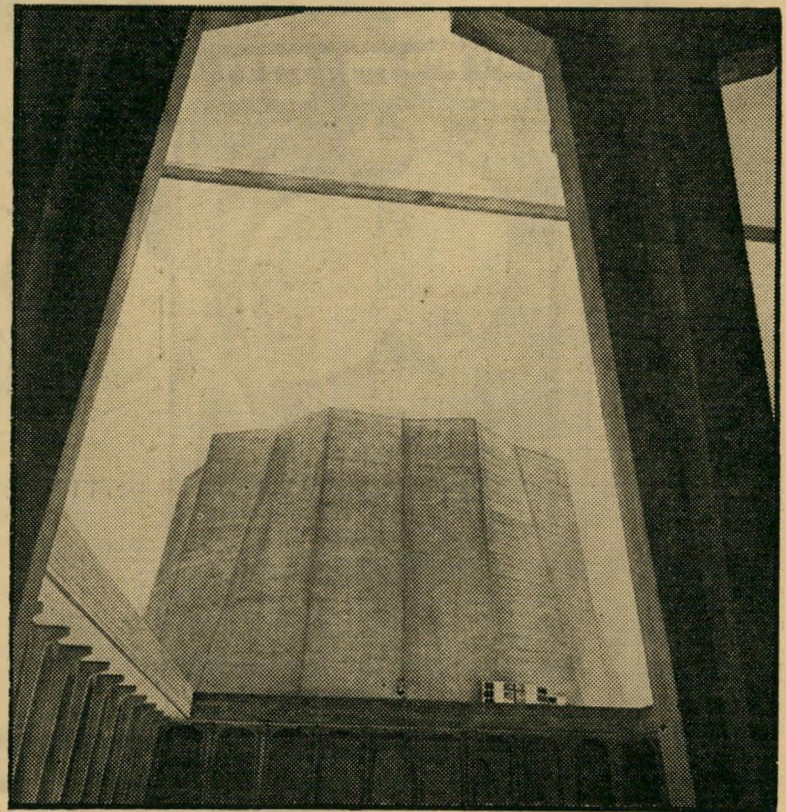
סעיף ראשון: הקמת מועצה לאומית עדינה להגנה.

שטח הבטחון אינו דומה לשום שטח אחר בחיי המדינה. מטבע מהותו, חייב חלק ניכר ממנו להיות סודי, דבר המגביל את התיכוח הציבורי הבריא. מבחינת סודיות-השלטון, מועד שטח זה לפורענות, באשר הוא נתון בידו פקידים ומפקדים מעטים כוח שלטוני אדיר.

על כן מחייב שטח זה דרכים מיוחדות של דיון ציבורי, של פיקוח דמוקרטי ושל רכישת אמון — דרכים שאין צורך בהן בכל שטח אחר.

גם בענייני בטחון אין תחליף לממשלה ולכנסת. הרשות המבצעת חייבת להחליט את החלטות, הרשות המחוקקת חייבת ל"בקר ולאשר את החוקים והתקציבים. אולם הממשלה והכנסת אינן מורכבות ממומחים צבאיים, ולשרים אין פנאי להקדיש תשומת לב מיוחדת לענייני בטחון. ועדת-השרים לענייני בטחון, ועדת-החוץ-הבטחון של הכנסת, גם להן אין היכולת המעשית למלא החסר.

בהעדר הדרכה בלתי-תלויה, נאלצים כל הגופים האלה לקבל את חוות-הדעת של פקדי מערכת-הבטחון כסופית. לכדי יש צורך בגוף מייצג מיוחד, המור"כב ממומחים שאינם תלויים במערכת-הבט"חון. גוף זה לא יחליט במקום הממשלה, ולא יבקר במקום הכנסת — אלא יהיה מסוגל לייצג לשרים ולח"כים, להגיש חוות דעת בלתי-תלויות, לערוך דיונים נוקבים על עניינים סודיים, לפקוח עין ולפקח. **אני מציע כי יוקם גוף כזה, שי יכול ל כל האלופים המשוחרי**

הכור האטומי: להפרידו ממשרד הבטחון

שני רמטכ"לים סימפאטיים מאוד — מר"דכי מקלף וחיים לסקוב — התפטרו בעבר בגלל טישטוש התחומים. שניהם לא היו אנשי-מפלגה, בניגוד ליורשיהם.

★ ★ ★

סעיף רביעי, הנובע מן הקודם: בדקייבית יסודי במשרד-הבטי חון, כדי לחסל את המוסדות וה"תפקידים שהופקעו מצה"ל, או ש"הוקמו במקביל לצה"ל.

יצר-ההשתלטות ותאחז-ההתפשטות של משרד-הבטחון, בניצוחו של שמעון פרס, תגנו בעשר השנים האחרונות וצחונות מ"רזים, הפוגעים קשה ביעילות הצבא והעזר לים הו"תועפות למשלם-המיסים. חלק מן המוסדות יש להחזיר לצה"ל. חלק אחר יש לבטל בכלל. אחרי ניתוח זה יחזור משרד-הבטחון לתפקידו האמיתי וה"מקורי: להוות משרד אזרחי קטן לשם ט"י פול בעניינים האזרחיים הקשורים בבטחון. יתכן שאז שוב לא יהיה צורך בסג"ישר — אך יחצר צורך במנהל כללי מוכשר ו"יעיל.

★ ★ ★

סעיף המישי: כיטול כל חלקי התעשייה הצבאית שאינם חייב ניים לבטחון, או שאינם שייכים לבטחון בכלל.

בידי שמעון פרס הפך תע"ש למכשיר של יצר-השתלטותו. הוא שאף להקים אימ"ש

השתלטותה של כת קטנה, השייכת כולה ל"מפלגה אחת.

★ ★ ★

סעיף שני: הטלת פיקוח הכני ידו יצירת ועדת-בטחון של הכני סת, בניפרד מוועדת-החוץ שלה.

המוסד הנוכחי, הקרוי "ועדת-החוץ-והבט"חון", הוא קאריקטורה של פיקוח פרלמנט"רי. זה מכבר הפך חותמת-גומי שחוקה. עצם עירוב-התחומים בין מיניות-החוץ וענייני-הצבא נועד, כמובן, לשבש את הפי"קוח הפרלמנטרי על מערכת-הבטחון מחד גיסא, ולהטיל את מרות אנשי-הבטחון על מדיניות-החוץ מאידך גיסא.

לועדת-הבטחון הנפרדת יש להעניק סמ"כויות ברורות, בדומה לועדה הדומה של הסינאט האמריקאי, המזמינה והחוקרת את ראשי הצבא ומומחים מן החוץ. כיום ה"מצב אצלנו עגום ביותר: ועדת-החוץ-והבט"חון של הכנסת לא שמעה שום עדות מפי המדענים-המומחים, התובעים פירוז אטומי של המרחב, ואף סירבה להזמין את ג"ו גולן, כדי לת לו אפשרות לענות על ה"השמצות שהוסחו נגדו בפני הועדה.

★ ★ ★

סעיף שלישי: הפרדה ברורה בין מנגנון משרד-הבטחון ה"אזרחי לבין צה"ל בעניינים צב"איים מובהקים.